

Vergaderjaar 1986–1987

19441 **Wijziging van de Algemene militaire pensioenwet (Wet invoering franchisesysteem militaire pensioenen)**

19518 **Wijziging van de Algemene militaire pensioenwet inzake overdracht en overname van pensioenaanspraken bij wisseling van betrekking**

Nr. 5 **NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG**

Ontvangen 23 december 1986

A. WETSVOORSTEL 19441

Ik heb met belangstelling kennisgenomen van het verslag van de vaste Commissie voor Defensie inzake dit wetsvoorstel.

Ik ben de leden van de C.D.A.-fractie erkentelijk voor het begrip dat zij hebben getoond voor de omstandigheid, dat het niet mogelijk is gebleken de thans aan de orde zijnde materie gecombineerd te doen behandelen met de overeenkomstige regelingen voor de burger- en spoorwegambtenaren.

Met betrekking tot de door de leden van de C.D.A.-fractie gemaakte opmerkingen tijdens de recente behandeling van het voorstel van wet nr. 19309 inzake de wijziging van de Algemene burgerlijke pensioenwet en de Spoorwegpensioenwet, welke van overeenkomstige relevantie worden geacht voor het thans aan de orde zijnde voorstel, moge ik mij conformeren aan hetgeen mijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken ter zake heeft ingebracht.

Het stemt mij tot voldoening, dat voor wat het specifieke militaire van het wetsvoorstel betreft de leden van de C.D.A.-fractie konden instemmen met de voorgestelde wijzigingen.

Ik heb gebruik gemaakt van de gelegenheid om bij nota van wijziging nog enkele wijzigingen in het voorliggende wetsvoorstel aan te brengen.

B. WETSVOORSTEL 19518

De algemene instemming die blijkt uit het verslag van de commissie heeft mij verheugd.

Gezien de inhoudelijke overeenkomst tussen dit voorstel en het voorstel van wet nr. 19362 van mijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken, moge ik diens antwoord op de opmerkingen van de C.D.A.-fractie in het terzake uitgebracht voorlopig verslag ter bekorting tot het mijne maken.

De vraag van de leden van de V.V.D.-fractie omtrent het beslag dat de regeling op de defensiebegroting zal leggen kan voor het huidige niet

anders worden beantwoord dan met het aangeven van de maximaal mogelijke grens van rond de f 15 mln. per jaar. Bij de raming van dat bedrag is ervan uitgegaan dat de instroom en daardoor de ontvangsten die met de overname van een wiskundige reserve gepaard zouden gaan naar alle waarschijnlijkheid verwaarloosbaar zullen zijn. Aangenomen is verder dat het bij circa 2200 dienstverlaters per jaar mogelijk zal zijn het verzoek tot overdracht van de actuariële tegenwaarde van het opgebouwd militair pensioen te doen. Waar dat valt te beredeneren is van die 2200 mogelijke verzoeken de kans ingeschat dat men ook daadwerkelijk van de regeling gebruik zal gaan maken. Wat dit laatste betreft het volgende. De overgrote meerderheid van de dienstverlatingen heeft betrekking op de beroepsmilitair met een bepaald dienstverband, op jonge mensen derhalve die veelal de gelegenheid zullen hebben ook daarna nog een volledig pensioen elders op te bouwen. Als in die situatie de pensioenregeling van de nieuwe werkgever de te vergelden diensttijd conform het overheidspensioen maximeert op veertig jaren is het zeer wel denkbaar dat twee afzonderlijke ouderdomspensioenen een beter resultaat zullen bieden dan een pensioen van de laatste werkgever alleen. Voor deze groep is dan ook gewerkt met een afnemende gebruikskans naarmate het ontslag op jongere leeftijd valt. Evenzo is voor de groep boven de vijftig jaar een met de stijging van de leeftijd aflopende kans op toepassing van de regeling in de kosten verdisconteerd. Daar is het immers zo dat een hogere ontslagleeftijd de waarschijnlijkheid van een «vol» militair pensioen, waarvan om dezelfde reden overdracht in het algemeen niet aantrekkelijk zal zijn, doet toenemen. Dat het ook met die correcties niet goed denkbaar is dat het geraamde bedrag zal worden gerealiseerd vindt zijn oorzaak in de omstandigheid dat de gebruikskans voor de tussenliggende leeftijden niet valt bij te stellen. Ik weet dat het ook daar zo zal zijn dat niet ieder die de dienst verlaat van de regeling gebruik zal kunnen of willen maken. Niet kunnen omdat in de nieuwe werkomgeving de mogelijkheid daartoe ontbreekt en niet willen omdat er naar de inschatting van het moment, waarin naast het aangehaalde facet van de diensttijd zaken als het te verwachten carrièrepatroon en de toekomstige salarisontwikkelingen een rol spelen, geen voordeel van te verwachten zal zijn. Overigens lijkt mij het belang van meer exacte (lagere) raming maar betrekkelijk te zijn. Enerzijds acht ik het bedrag niet van een orde dat het een wezenlijk obstakel zou kunnen vormen voor het tot stand brengen van de regeling en anderzijds kan op langere termijn ook in een begrotingsstelsel niet van werkelijke kosten of baten worden gesproken. De overdracht of overname van wiskundige reserves is in dat stelsel evenzeer van directe invloed op het toekomstig uitgavniveau als bij financiering via een fonds. Uit de aard van de begrotingssystematiek volgt slechts dat de kostenneutraliteit die in principe met de overdracht of overname gepaard gaat, zich eerst op dat toekomstmoment manifesteert.

Ik meen met het vorenstaande tevens de derde vraag van de leden van de V.V.D.-fractie te hebben beantwoord: de regeling geldt mede voor de militair met een bepaald dienstverband. In het voorgaande is evenwel tevens aangegeven dat er naar verwachting juist binnen die groep van een zeer beperkt beroep op een en ander sprake zal zijn.

De leden van de V.V.D.-fractie zouden voorts willen vernemen hoe de regeling uitwerkt voor hen die de militaire dienst hebben verlaten met een recht op uitkering krachtens de Uitkeringswet gewezen militairen, dat speciaal gezien in het licht van de mogelijkheden om tijdens de uitkeringsperiode nog voor pensioen geldige diensttijd op te bouwen. De consequentie van een ontslag met recht op een zodanige uitkering is evenwel dat er gedurende het uitkeringstijdvak geen beroep op de regeling kan worden gedaan. In het zesde lid van het voorgestelde artikel R 7 wordt zulks aangegeven voor de gewezen militair met een recht op wachtgeld. Ingevolge artikel B 5 van de Algemene militaire pensioenwet is dat artikel tevens van toepassing op de rechthebbende op de bedoelde uitkering.

Een situatie waarin er van opbouw van voor pensioen geldige diensttijd sprake is terwijl alle voorliggende tijd bij een nieuwe werkgever tot vergelding kan komen kan zich aldus niet voordoen.

Met betrekking tot de suggestie van de leden van de fractie van D66 om naast de begrotingstechnische consequenties van de regeling te onderzoeken of het niet gewenst is om ook voor de militaire pensioenregeling tot fondsvorming over te gaan, merk ik het volgende op. Het komt mij voor dat dit wetsontwerp, met zijn verhoudingsgewijs toch vrij beperkte financiële gevolgen, die bovendien alleen in de tijd verschillen met die bij andere pensioeninstanties, geen doorslaggevende rol kan spelen in de keuze van het financieringsstelsel.

Onder meer zijn bepalend voor zo'n keuze de aard van de te verzekeren risico's, de verwachtingen ten aanzien van de omvang van en de verhouding tussen toekomstige bestanden van actieven en post-actieven en daaruit volgend de vraag of en in hoeverre men de pensioen- of uitkeringskosten dient toe te rekenen aan het moment waarop zij ontstaan dan wel daadwerkelijk worden gemaakt.

Ook meer buiten de pensioenmaterie zelf liggende factoren spelen een duidelijke rol. Zo komt het mij voor dat juist in een periode waarin de nadruk op terugdringing van het financieringstekort ligt niet wenselijk zou zijn veranderingen in het stelsel te entameren. De noodzakelijkerwijs bij zo'n herziening van het financieringsstelsel behorende versnelde opbouw van kapitaal belet zulks. Overigens wordt ook in het regeerakkoord vastgehouden aan die lijn. Uitgesproken wordt daar het voornemen de afdeling pensioenen en wachtgelden van mijn departement naar het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds over te hevelen. Aangeduid wordt daar tevens dat die overheveling zich zonder systeemwijziging zal beperken tot het beheersaspect van de zaak.

De Staatssecretaris van Defensie,
J. van Houwelingen